

Rapport om
Dansk erhvervslivs indsats inden for samfundsansvar

Februar 2010

Indholdsfortegnelse

Formål med rapporten	s. 3
1. Sammenligning af danske og internationale Global Compact-medlemmer	s. 4
2. Dansk erhvervslivs indsats og erfaringer	s. 4
3. Sammenligning af dansk erhvervsliv og internationale Global Compact-medlemmer	s. 6
Bilag 1: Udvalgte grafer	s. 8
Bilag 2: Metodiske overvejelser	s. 17

Formål med rapporten

Denne rapport præsenterer hovedkonklusionerne fra undersøgelsen af dansk erhvervslivs indsats inden for samfundsansvar, som Rådet besluttede at iværksætte på mødet d. 27. oktober 2009. Undersøgelsens design og metode er gennemført i overensstemmelse med det grundlag, som blev godkendt af Rådet ultimo 2009.

Rapporten er inddelt i tre dele:

1. Sammenligning af danske og internationale Global Compact-medlemmer
2. Dansk erhvervslivs indsats og erfaringer
3. Sammenligning af dansk erhvervsliv (virksomheder der ikke er GC medlemmer) og internationale Global Compact-medlemmer

I forhold til punkt 1 og 3, fokuserer hovedkonklusionerne på de områder, hvor der er markante afvigelser mellem danske og internationale Global Compact-medlemmer og mellem danske virksomheder og internationale Global Compact-medlemmer. Hvor det er skønnet relevant i forhold til regeringens målsætning om at dansk erhvervsliv skal være internationalt førende inden for samfundsansvar, er der ligeledes medtaget enkelte resultater, hvor danske virksomheder eller danske Global Compact-medlemmer ligger på linje med de internationale virksomheder.

I forhold til punkt 2 vil rapporten fungere som 'baseline', som fremtidige undersøgelser af danske virksomheders indsats kan sammenholdes med.

Rapporten er udarbejdet som led i Rådet for Samfundsansvars arbejde med at udforme anbefalinger til regeringens kommende handlingsplan for virksomheders samfundsansvar. Rapportens hovedkonklusioner giver således en indikation af, hvilke områder der skal styrkes yderligere, så danske virksomheder opnår en global førerposition inden for samfundsansvar.

De data, der ligger til grund for resultaterne i denne rapport, stammer fra følgende tre undersøgelser:

- En repræsentativ stikprøveundersøgelse blandt 1.006 **danske virksomheder**.
- Global Compact's "Annual Review" omfattende 707 **internationale Global Compact-medlemmer**.
- En undersøgelse af 61 **danske Global Compact-medlemmer** (del af Global Compact's "Annual Review")

I rapporten skelnes således mellem danske virksomheder og danske Global Compact-medlemmer¹.

¹ Da undersøgelsen af danske virksomheder omfatter et repræsentativt udsnit, kan det ikke udelukkes, at nogle af de 61 danske Global Compact-medlemmer har deltaget i denne undersøgelse.

1. Sammenligning af danske og internationale Global Compact-medlemmer

Danske Global Compact-medlemmer arbejder mest med miljø – mindst med anti-korruption

Danske Global Compact-medlemmer afviger kun lidt fra internationale Global Compact-medlemmer på spørgsmålet om, hvorvidt de arbejder aktivt med menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption. Dog er der særligt når det gælder anti-korruption større aktivitet blandt de internationale medlemmer. Omvendt er der på miljøområdet en højere andel aktive virksomheder blandt danske medlemmer. På områderne menneske- og arbejdstagerrettigheder er andelen af aktive internationale medlemmer kun marginalt større.

Danske Global Compact-medlemmer bruger flere eksperter og mindre multi-stakeholder dialog

Den største afvigelse mellem danske og internationale Global Compact-medlemmer ses inden for operationalisering af visionen for samfundsansvar. Bl.a. er det værd at bemærke, at de internationale Global Compact-medlemmer i væsentlig højere grad deltager i multi-stakeholder dialog. Omvendt anvender danske Global Compact-medlemmer i højere grad eksterne CSR-eksperter/-konsulenter.

Der er ikke væsentlige afvigelser i de praksisser, danske og internationale Global Compact-medlemmer anvender med henblik på at operationalisere arbejdet med menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption, ligesom der ikke er væsentlige afvigelser i omfanget af interessentinddragelse på de fire områder.

Danske Global Compact-medlemmer betragter sig selv som begyndere

Ser man på måden, hvorpå danske og internationale Global Compact-medlemmer evaluerer deres egen indsats, vurderer et flertal inden for begge grupper, at de ligger midt på skalaen (mellem begynder og avanceret). Imidlertid er der en større andel internationale Global Compact-medlemmer, der anser sig som avancerede, og en større andel danske Global Compact-medlemmer, der anser sig som begyndere.

2. Dansk erhvervslivs indsats og erfaringer

Sammenfattende kan man sige, at selvom mere end 1/3 af danske virksomheder ikke kender begrebet ”virksomheders samfundsansvar”, er mange virksomheder aktive på ét eller flere områder inden for samfundsansvar. Samtidig har mange af de virksomheder, der arbejder med samfundsansvar, ikke en politik og/eller strategi, kommunikerer ikke og har ikke kendskab til effekterne af deres indsats.

Nedenfor uddybes danske virksomheders indsats og erfaringer med arbejdet med samfundsansvar – først generelt og dernæst i forhold til de fire områder i Global Compact (menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption).

Danske virksomheders arbejde med samfundsansvar - generelt

Flertallet arbejder med samfundsansvar, men uden en politik/strategi

77 % af de danske virksomheder arbejder med sociale forhold, miljø og/eller etik. Dog har 65 % ikke en politik og/eller strategi for samfundsansvar. ¼ af virksomhederne vurderer selv, at

deres indsats inden for samfundsansvar er avanceret eller tæt på avanceret. 37 % har ikke kendskab til begrebet ”virksomheders samfundsansvar.

Flertallet kommunikerer ikke om deres samfundsansvar

55% kommunikerer ikke om deres arbejde med samfundsansvar. De foretrukne *interne* kommunikationskanaler er ledelsespræsentationer til medarbejdere samt mails og nyhedsbreve til medarbejdere. Den foretrukne *eksterne* kommunikationskanal er virksomhedens hjemmeside.

Virksomhederne mangler tid og ressourcer – ikke viden og værktøjer

Lidt over halvdelen af de danske virksomheder oplever barrierer forbundet med arbejdet med samfundsansvar. De væsentligste barrierer er manglende tid og ressourcer samt manglende strategisk prioritet. Selvom lidt over halvdelen oplever barrierer, har 73 % af virksomhederne ikke behov for viden og/eller værktøjer til at styrke indsatsen inden for samfundsansvar². Blandt de virksomheder, der har et behov, er der størst behov for viden og/eller værktøjer i relation til udarbejdelse af en strategi for samfundsansvar.

Mange virksomheder kender ikke gevinsten af deres indsats

Lidt under 1/3 af de virksomheder, der arbejder med samfundsansvar, har ikke kendskab til, hvilke *interne* gevinster de har høstet fra deres indsats inden for samfundsansvar. De interne gevinster opnås primært inden for medarbejderområdet, men også gevinster fra mindre spild og forbrug er opnået af en del virksomheder. Lidt under halvdelen har ikke kendskab til, hvilke *eksterne* gevinster de har høstet fra deres indsats inden for samfundsansvar. De opnåede eksterne gevinster fordeler sig jævnt mellem ressourcer, behov og konkurrencekontekst.

Lidt under 2/3 af de virksomheder, der arbejder med samfundsansvar, mener ikke, at de har opnået økonomisk udbytte af arbejdet med samfundsansvar. Udbytte i form af lavere driftsomkostninger er hyppigst forekommende.

De fire områder i Global Compact

1) Menneskerettigheder

Lidt under 1/4 af virksomhederne arbejder aktivt med menneskerettigheder. Mere end 1/3 af de virksomheder, der arbejder aktivt med menneskerettigheder, udarbejder principper for menneskerettigheder. Virksomhederne adresserer oftest retten til liv, frihed og personlig sikkerhed samt retten til et sundt og sikkert arbejdsmiljø.

2) Arbejdstagerrettigheder

Ca. halvdelen af danske virksomheder arbejder med arbejdstagerrettigheder. Ca. 2/3 af de virksomheder, der arbejder aktivt med arbejdstagerrettigheder, har en politik om ikke at diskriminere. Til sammenligning har under 1/4 af virksomhederne formuleret en politik for tvangsarbejde og børnearbejde.

3) Miljø

Næsten 3/4 af danske virksomheder arbejder med miljø. På miljøområdet er fokus på bæredygtigt forbrug og genanvendelse, renere og mere sikker produktion, samt affaldsforebyggelse, -genbrug og -genanvendelse.

² Det bør bemærkes, at Center for Samfundsansvars hjemmesider og værktøjer i 2009 til sammen havde mere end 180.000 besøgene.

4) Anti-korruption

Omkring 10 % af danske virksomheder arbejder med anti-korruption. Ca. 2/3 af de virksomheder, der arbejder aktivt med anti-korruption, har en nul-tolerance politik over for korruption.

Mest fokus på medarbejdere – mindre på partnerskaber og multi-stakeholder dialog

Medarbejdere er den interessentgruppe, der oftest inddrages i arbejdet med de fire Global Compact-områder. Dog arbejder under 20 % af virksomhederne med trænings- og opmærksomhedsskabende programmer til medarbejdere på alle fire områder. Desuden engagerer mindre end 10 % af virksomhederne sig i multi-stakeholder dialog.

Lidt mere end 10 % har engageret sig i partnerskab(er) med andre organisationer med henblik på at løse udfordringer i den tredje verden. Partnerskaberne har oftest bidraget til opnåelse af FN's 2015-mål om udryddelse af ekstrem fattigdom og sult.

3. Sammenligning af dansk erhvervsliv og internationale Global Compact-medlemmer

Når danske virksomheder og internationale Global Compact-medlemmer sammenlignes, afviger danske virksomheder på en række områder. De mest markante afvigelser er følgende:

Færre danske virksomheder er aktive på de fire Global Compact-områder

En mindre andel af de danske virksomheder er aktive inden for de fire områder i Global Compact. Danske virksomheders aktivitet inden for menneskerettigheder og anti-korruption er markant lavere end hos de internationale Global Compact-medlemmer. På miljøområdet er danske virksomheders aktivitet kun en smule lavere.

Mindre omsætning af politikker/strategier til praksis

Det gælder især, at danske virksomheder i mindre grad end internationale Global Compact-medlemmer omsætter politikker/strategier for samfundsansvar til praksis gennem identificering af ikke-finansielle strategiske emner og etablering/tilpasning af politikker mhp. indarbejdelse af vision og mål.

Mindre fokus på menneskerettighedsaspekter

Danske virksomheder adresserer i mindre grad end internationale Global Compact-medlemmer de enkelte menneskerettighedsaspekter, og i særdeleshed sundhed uden for arbejdspladsen samt foreningsfrihed.

Mindre fokus på miljøaktiviteter

Danske virksomheder gør i særdeleshed mindre brug af præstationsmål og relaterede indikatorer, egne frivillige vedtægter og codes of conduct, systemer til at måle, spore og kommunikere implementering af miljøpolitik samt miljøledelsessystemer.

Mindre træning af medarbejdere

På alle fire Global Compact-områder tilbyder danske virksomheder i mindre grad end internationale Global Compact-medlemmer trænings- og opmærksomhedsskabende programmer til medarbejdere.

Danske virksomheder virker mere tøvende

På spørgsmål med multiple svarkategorier har danske virksomheder i langt højere grad end de internationale Global Compact-medlemmer anvendt svarkategorierne "Andet", "Ingenting" og "Ved ikke".

Der er en mindre afvigelse mellem danske virksomheders og internationale Global Compact-medlemmers *evaluering af egen indsats* inden for samfundsansvar. Der er en smule flere danske virksomheder, der anser sig som begyndere, og en smule flere internationale Global Compact-medlemmer, der anser sig som avancerede.

På grund af den markante størrelsesforskel³ på de virksomheder, der har deltaget i henholdsvis den danske undersøgelse og Global Compact's "Annual Review", bør ovenstående sammenligning af de to grupper af virksomheder tages med forbehold.

³ Se nærmere i bilag B om metodeovervejelser.

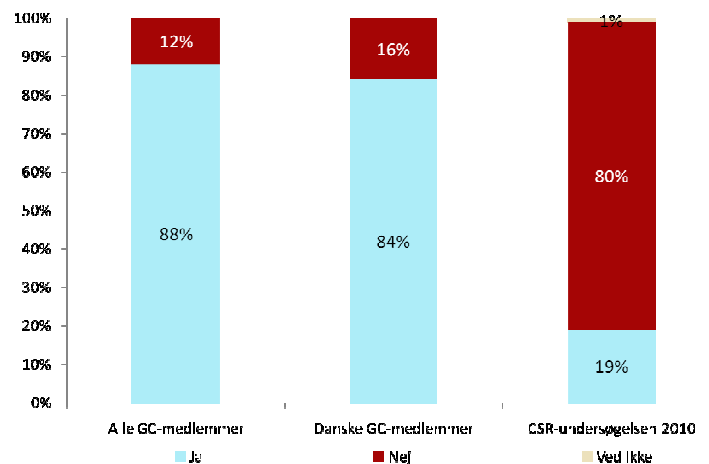
Bilag 1: Udvalgte grafer

Bemærk, at betegnelsen "CSR-undersøgelsen 2010" i graferne dækker over undersøgelsen blandt danske virksomheder.

1. Grafer over Global Compacts overordnede temaer

Menneskerettigheder

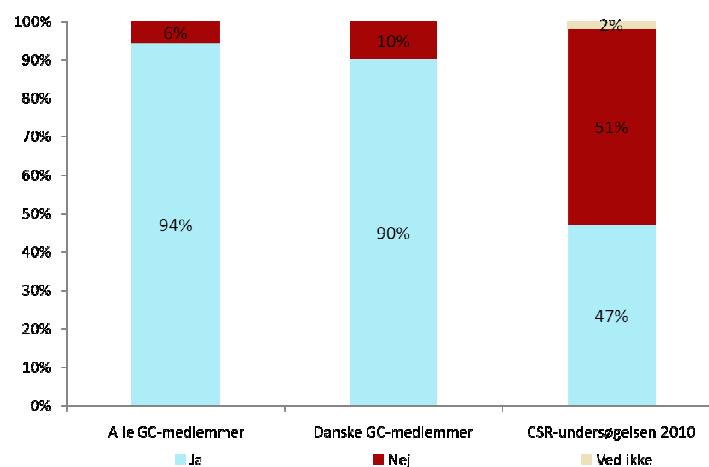
Spørgsmål: Arbejder I aktivt med menneskerettigheder?

Grafen indikerer, at danske virksomheder i væsentlig mindre grad end både danske og internationale Global Compact-medlemmer arbejder aktivt med menneskerettigheder. Afvigelsen mellem danske og internationale Global Compact-medlemmer er meget beskedent.

Arbejdstagerrettigheder

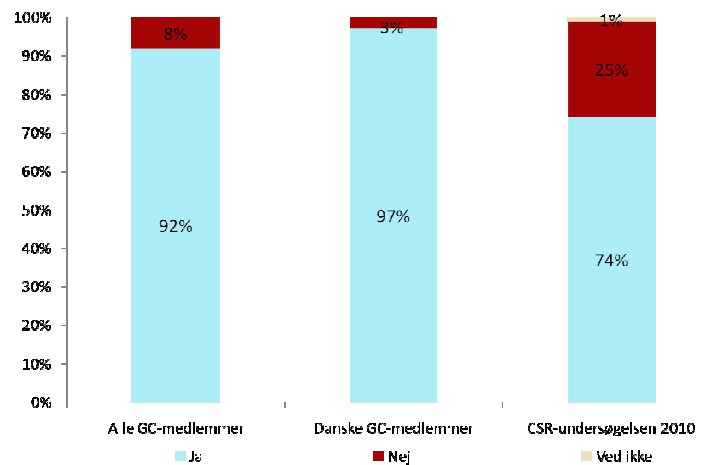
Spørgsmål: Arbejder I aktivt med arbejdstagerrettigheder?

Grafen indikerer, at danske virksomheder i mindre grad end både danske og internationale Global Compact-medlemmer arbejder aktivt med arbejdstagerrettigheder. Afvigelsen mellem danske og internationale Global Compact-medlemmer er meget beskedent.

Miljø

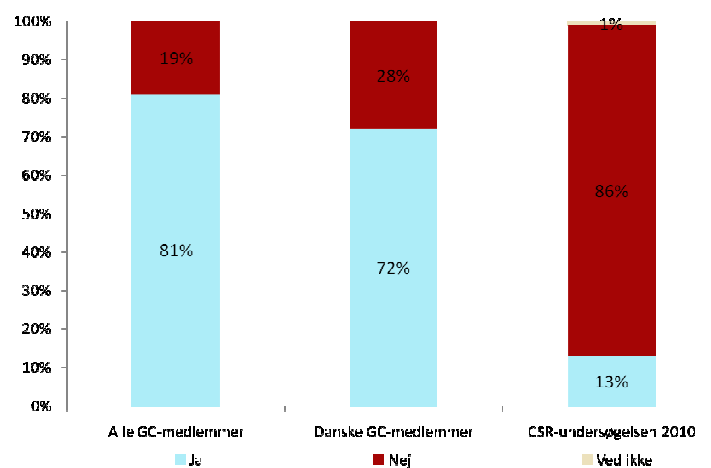
Spørgsmål: *Arbejder I aktivt med miljø?*

Grafen indikerer, at danske virksomheder kun i lidt mindre grad end danske og internationale Global Compact-medlemmer arbejder aktivt med miljø. Mens internationale Global Compact-medlemmer er mere aktive end danske medlemmer inden for menneske- og arbejdstagerrettigheder, er situationen omvendt på miljøområdet.

Anti-korruption

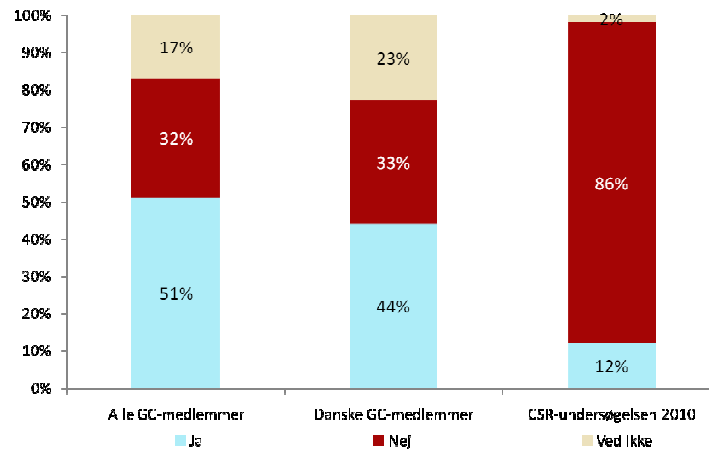
Spørgsmål: *Arbejder I aktivt med anti-korruption?*

Grafen indikerer, at danske virksomheder i væsentlig mindre grad end danske og internationale Global Compact-medlemmer arbejder aktivt med anti-korruption. Afvigelsen mellem danske og internationale Global Compact-medlemmer er forholdsvis lille.

Partnerskaber

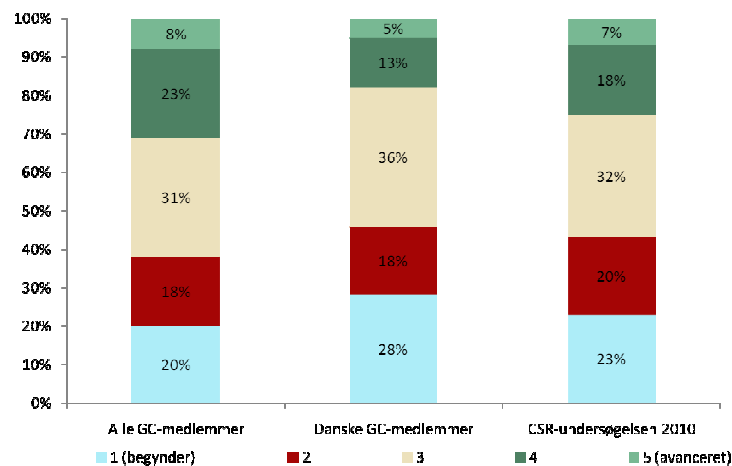
Spørgsmål: Har I engageret jer i partnerskab(er) med andre organisationer (fx andre virksomheder, ngo'er, fagforeninger mv.) med henblik på at løse udfordringer i den tredje verden?

Grafen indikerer, at danske virksomheder i mindre grad end danske og internationale Global Compact-medlemmer har engageret sig i partnerskab(er) med andre organisationer. Internationale Global Compact-medlemmer engagerer sig oftere end danske medlemmer. Det er værd at bemærke, at andelen af danske og internationale Global Compact-medlemmer, der ikke ved om de har engageret sig i partnerskaber, er væsentlig højere end andelen af danske virksomheder.

Selvevaluering

Spørgsmål: På en skala fra 1 til 5, hvordan vil du beskrive jeres nuværende indsats inden for samfundsansvar?

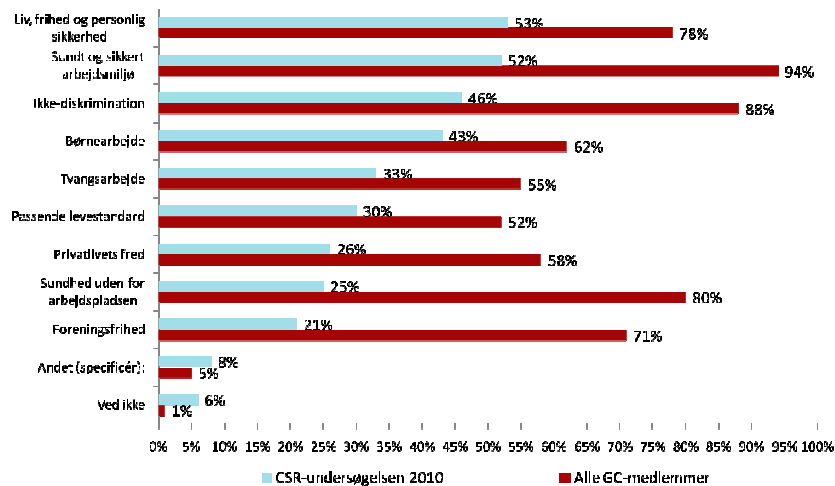
Grafen indikerer, at der ikke er væsentlige forskelle på selvevalueringen blandt danske virksomheder, danske Global Compact-medlemmer og internationale Global Compact-medlemmer. Blandt alle tre grupper vurderer et flertal, at de ligger midt på skalaen. For både danske virksomheder og danske Global Compact-medlemmer gælder det, at en større andel

anser sig som begyndere og en mindre andel som avancerede i forhold til internationale Global Compact-medlemmer.

2. Grafer over mest markante afvigelser mellem danske virksomheder og internationale Global Compact-medlemmer

Menneskerettigheder

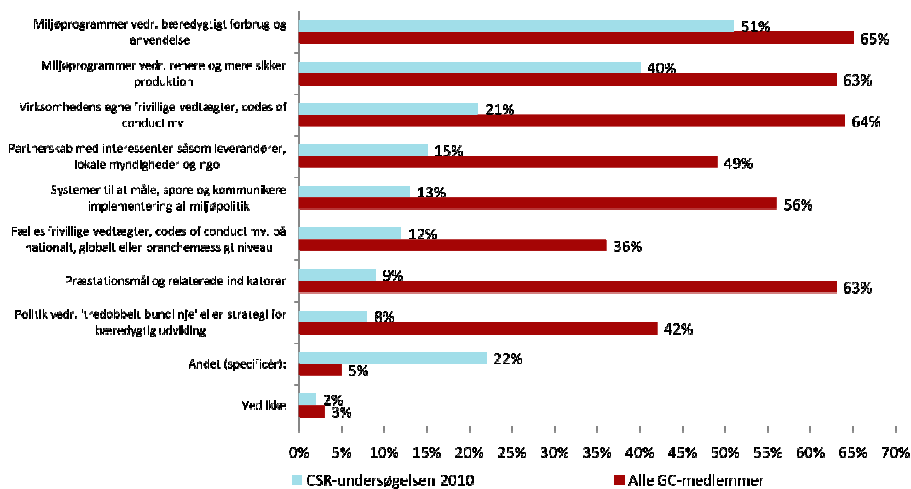
Spørgsmål: *Hvilke menneskerettighedsaspekter adresseres i jeres arbejde?*

Den gennemsnitlige afvigelse er 27 procentpoint⁴. Grafen indikerer, at danske virksomheder afviger mest fra internationale Global Compact-medlemmer på områderne sundhed uden for arbejdspladsen og foreningsfrihed.

Miljø

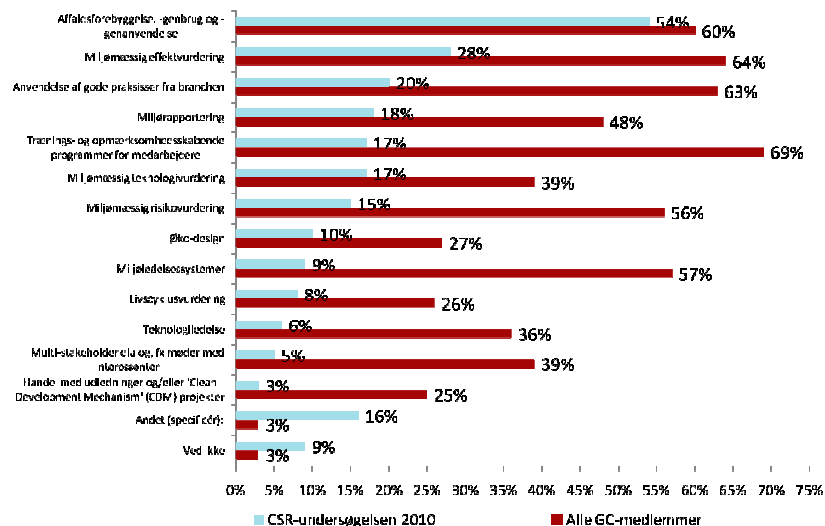
Spørgsmål: *Hvordan tager I hensyn til miljø i jeres arbejde?*

⁴ Den gennemsnitlige afvigelse mellem svarprocenten hos de danske virksomheder og internationale Global Compact-medlemmer.

Den gennemsnitlige afvigelse er 25 procentpoint. Grafen indikerer, at danske virksomheder i langt mindre grad end internationale Global Compact-medlemmer tager hensyn til miljø gennem præstationsmål og relaterede indikatorer, egne frivillige vedtægter og codes of conduct, samt systemer til at måle, spore og kommunikere implementering af miljøpolitik.

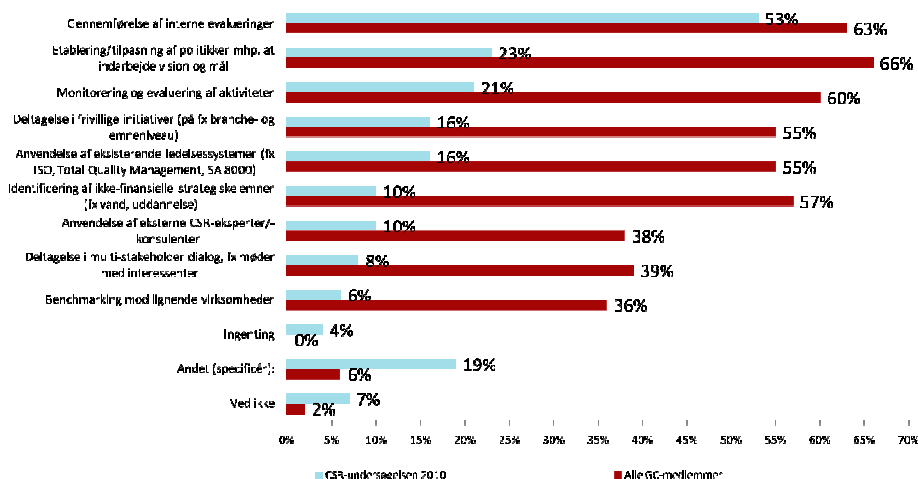
Spørgsmål: Hvilke værktøjer og/eller aktiviteter benytter I?

Den gennemsnitlige afvigelse er 25 procentpoint. Grafen indikerer, at danske virksomheder afviger mest fra internationale Global Compact-medlemmer på områderne trænings- og opmærksomhedsskabende programmer til medarbejdere og miljøledelsessystemer.

Politikker/strategier

Spørgsmål: Hvad har I gjort for at omsætte jeres politik(er)/strategi(er) til praksis?

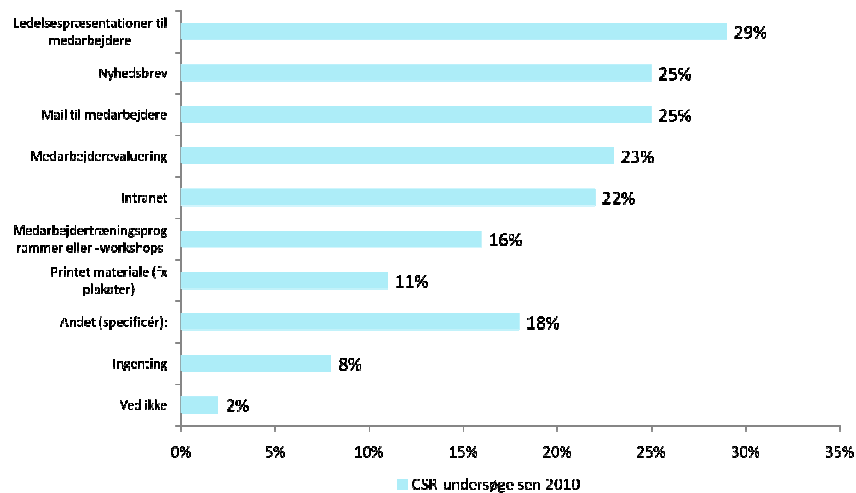
Den gennemsnitlige afvigelse er 24 procentpoint. Grafen indikerer, at danske virksomheder i langt mindre grad end internationale Global Compact-medlemmer omsætter politikker/strategier

til praksis gennem identificering af ikke-finansielle strategiske emner og etablering/tilpasning af politikker mhp. indarbejdelse af vision og mål.

3. Grafer over danske virksomheders indsats og erfaringer

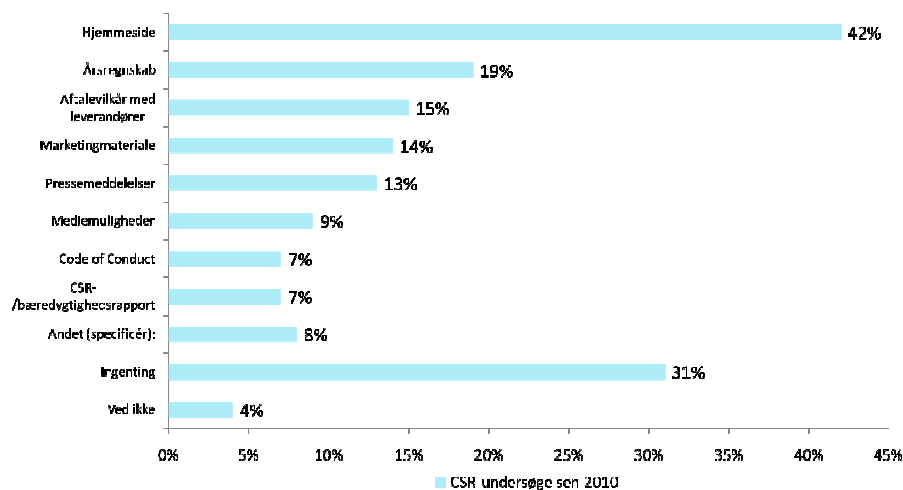
Kommunikation

Spørgsmål: Gennem hvilke interne kanaler kommunikerer I om praksisser og/eller politikker relateret til samfundsansvar?

Grafen indikerer, at de foretrukne interne kommunikationskanaler er ledelsespræsentationer til medarbejdere samt mails og nyhedsbreve til medarbejdere.

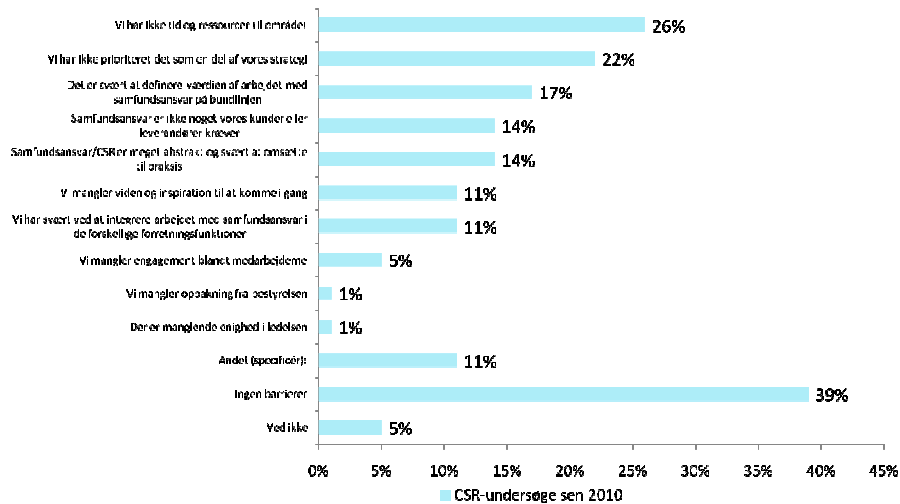
Spørgsmål: Gennem hvilke eksterne kanaler kommunikerer I om praksisser relateret til samfundsansvar?

Grafen indikerer, at den foretrukne eksterne kommunikationskanal er virksomhedens hjemmeside. Det er værd at bemærke, at næsten 1/3 af de virksomheder, der kommunikerer om samfundsansvar, ikke kommunikerer eksternt.

Barrierer

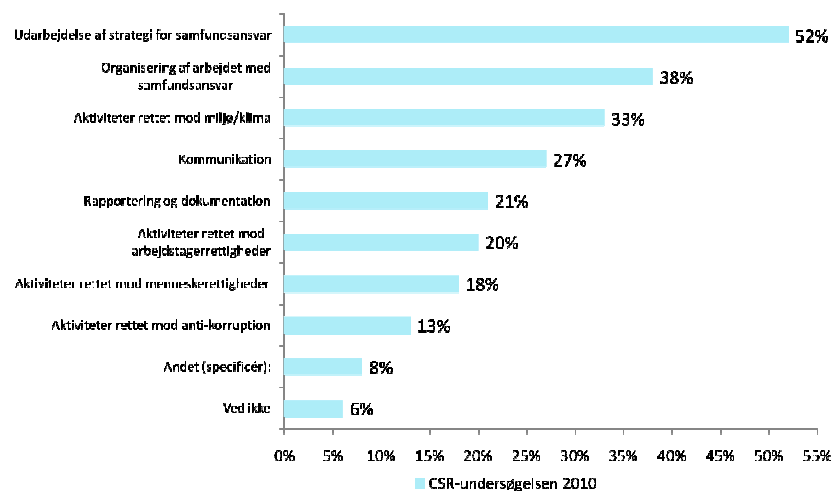
Spørgsmål: Hvilke af følgende ting oplever I som barrierer i forhold til at arbejde med samfundsansvar?

Grafen indikerer, at mere end 1/3 af virksomhederne ikke oplever barrierer i forbindelse med arbejdet med samfundsansvar. De væsentligste barrierer, der opleves, er manglende tid og ressourcer samt manglende strategisk prioritet.

Viden/værktøjer

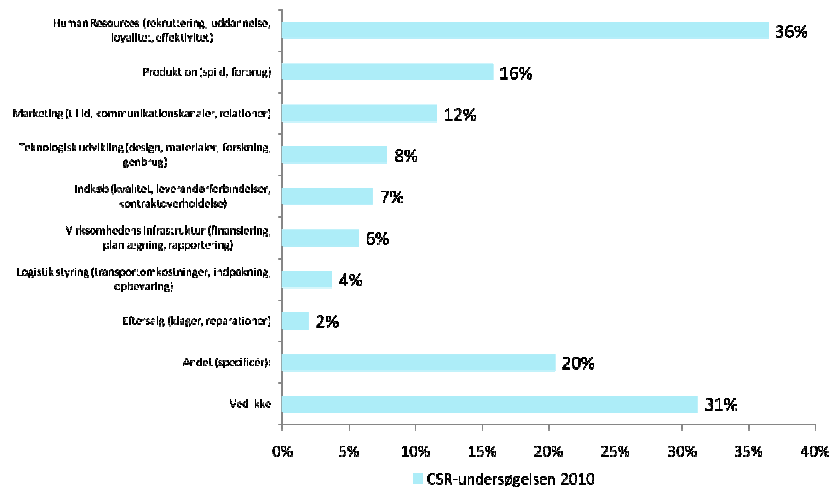
Spørgsmål: Inden for hvilke områder har I behov for viden og/eller værktøjer?

Grafen indikerer, at blandt de 23 % af virksomhederne, der har behov for viden og/eller værktøjer, er der størst behov i relation til udarbejdelse af en strategi for samfundsansvar.

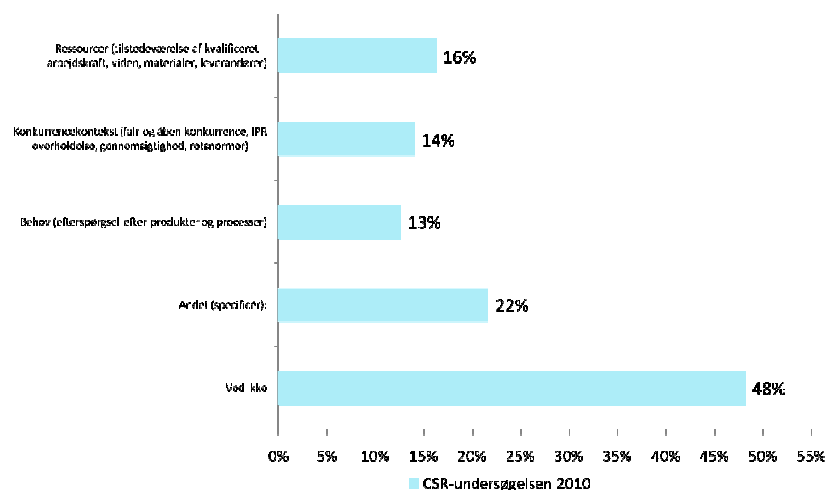
Gevinster

Spørgsmål: Hvis vi kigger internt i jeres virksomhed, på hvilke områder har I høstet gevinster fra jeres indsats for samfundsansvar?

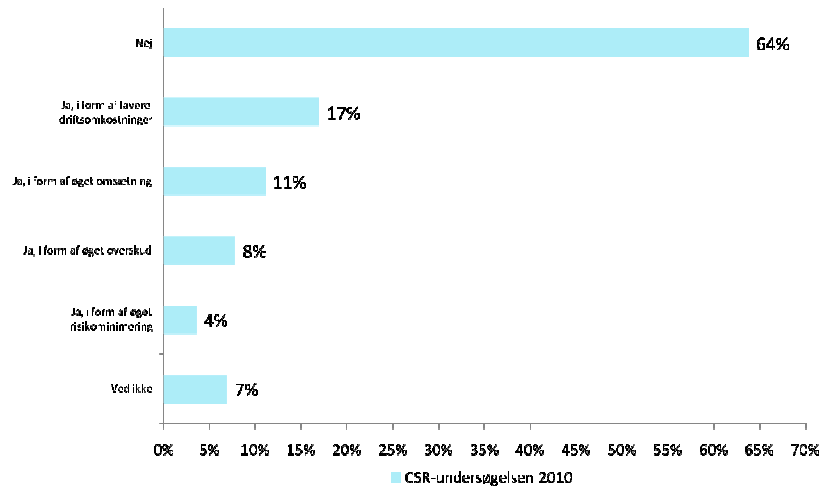
Grafen indikerer, at lidt under 1/3 af de virksomheder, der arbejder med samfundsansvar, ikke har kendskab til, hvilke interne gevinster de har høstet fra deres indsats inden for samfundsansvar. De primære interne gevinster ses inden for medarbejderområdet, mens gevinster i form af mindre spild og forbrug ikke er lige så udbredte.

Spørgsmål: Hvis vi kigger eksternt, på hvilke områder har I høstet gevinster fra jeres indsats for samfundsansvar?

Grafen indikerer, at lidt under halvdelen af de virksomheder, der arbejder med samfundsansvar, ikke har kendskab til, hvilke eksterne gevinster de har høstet fra deres indsats inden for samfundsansvar. De opnåede gevinster fordeler sig jævnt mellem ressourcer, konkurrencekontekst og behov.

Spørgsmål: Har I opnået økonomisk udbytte af arbejdet med samfundsansvar?

Grafen indikerer, at lidt under 2/3 af de virksomheder, der arbejder med samfundsansvar, ikke har opnået økonomisk udbytte af arbejdet med samfundsansvar. Udbytte i form af lavere driftsomkostninger er hyppigst forekommende.

Bilag 2: Metodiske overvejelser

I forbindelse med sammenligning af undersøgelserne bør følgende forhold tages i betragtning:

- Der er stor **forskel i størrelsen** på de deltagende virksomheder i de to primære undersøgelser. Størrelsesfordelingen blandt de 1.006 danske virksomheder fordeler sig således: 50 % har under 20 ansatte, 31 % har 20-49 ansatte, 10 % har 50-99 ansatte, 5 % har 100-199 ansatte, og 4 % har over 200 ansatte. Størrelsesfordelingen blandt de 707 internationale Global Compact-medlemmer fordeler sig således: 34 % har 10 - 249 ansatte, 36 % har 250 – 4.999 ansatte, 21 % har 5.000 – 50.000 ansatte, og 9 % har mere end 50.000 ansatte.
- Der er **forskel i tidspunktet for dataindsamlingen**. Mens de danske data er indsamlet primo 2010 er de internationale Global Compact-data indsamlet ultimo 2008. Nyere data for de internationale Global Compact-medlemmer har ikke været tilgængelige i forbindelse med udarbejdelsen af nærværende rapport. Data for de danske Global Compact-medlemmer er indsamlet ultimo 2009.
- Der er **forskel i dataindsamlingsmetoden**. Data for de danske virksomheder er baseret på telefoninterviews, mens de danske og internationale Global Compact-data er baseret på spørgeskemaer.
- Der kan forekomme **nuanceforskelle i formuleringen af spørgsmålene**. Spørgsmålene i den danske undersøgelse er en oversættelse af spørgsmålene fra Global Compact's "Annual Review 2008". Spørgsmålene er så vidt muligt oversat direkte, men formuleringen er i enkelte tilfælde justeret en smule med det formål at tilpasse dem den kontekst, danske virksomheder befinder sig i.